

EESTI LINNADE LIIT
Association of Estonian Cities

ELL ettepanekud valitsusliidu läbirääkimisteks

Jüri Võigemast

Tallinn, 26. märts 2015

Tagasivaade

- * **Riiklikult tähtsa küsimuse arutelu Riigikogus
23.09.2010**
- * **Linnade ja Valdade Üldkogu 31.03.2012**
- * **ELL Linnade Päev 27. veebruar 2014 ja
ELL ettepanekud 02.03.2015 valitsusliidu
läbirääkimisteks.**

**Riiklikult tähtsa küsimuse arutelu Riigikogus
23.09.2010.**

Ettepanekud omavalitsuspoliitika kujundamiseks

- * Eraldada KOV päevapoliitika KOV strateegia põhiküsimustest**
- * Mitte ainult mida teha, vaid kuidas selleni jõuda – otsustusareenid ja institutsioonipoliitika**
- * Kõigepealt kujundada poliitika alused ja siis seadused ning kavad**

EESTI LINNADE LIIT
ASSOCIATION OF ESTONIAN CITIES

Linnade ja Valdade Üldkogu 31.03.2012

Linnade ja Valdade Üldkogul käsitleti kolme kohalike omavalitsuste jaoks olulist teemat:

- **Regionaalhalduse ja kohaliku omavalitsuse reform** või riigi halduskorralduse muutmine;
- **Finantseerimiskorraldus** maakondliku juhtimise ja kohaliku omavalitsuse muudatuste tagamiseks;
- **Ettepanekud Euroopa Liidu järgmise perioodi (2014–2020) toetusvahendite kasutamiseks.**

Samuti võeti üldkogul vastu **deklaratsioon**, milles juhitakse tähelepanu mitmete riigi ja kohaliku omavalitsuse suhetes arutelu ja lahendamist vajavatele küsimustele ja **kutsutakse üles dialoogile.**

**ELL, Linnade Päev, 27. veebruar 2014, ELL
tegevussuunad ja**

**ELL ettepanekud valitsusliidu läbirääkimisteks
02.03.2015.**

Eesti Linnade Liit teeb valitsuskoalitsiooni läbirääkimistel osalevatele erakondadele ettepaneku kajastada valitsusliidu programmis omavalitsuspoliitika põhisuunad ja arenguväljavaated.

Omavalitsuspoliitika kavandamisel ja kohalike omavalitsuste tegutsemistingimuste kujundamisel lähtutakse Euroopa kohaliku omavalitsuse hartas ning Eesti Vabariigi Põhiseaduse XIV peatükis sätestatud põhimõtetest ja väärtustest.

**ELL ettepanekud valitsusliidu läbirääkimisteks
02.03.2015.**

Neli teemat

I Kohaliku omavalitsuse tugevdamine

II Partnerlussuhete arendamine

**III Omavalitsuste jätkusuutlikkus;
Kohalike omavalitsuste finantsautonoomia
tagamine**

IV Maa küsimused

I Kohaliku omavalitsuse tugevdamine (1)

* otsustusõiguse riikliku tsentraliseerimise vähendamine ja kodanikuühiskonna tugevdamine;

* kohaliku omavalitsuse osakaalu, otsustusõiguse ja vastutuse suurendamine ühiskonnaelu juhtimisel ja korraldamisel;

* kohalike omavalitsuste poolt osutatavate avalike teenuste kättesaadavuse parandamine ja kvaliteedi tõstmine;

I Kohaliku omavalitsuse tugevdamine (2)

- * reformide kavandamisel ja läbiviimisel kohalikke omavalitsusi puudutavates valdkondades järgida Euroopa kohaliku omavalitsuse harta põhimõtteid, mille kohaselt kohalike võimuorganitega **konsulteritakse** õigeaegselt ja sobival viisil;
- * seadustele põhineva tulubaasi kindlustamine, mis tagaks kohalikule omavalitsusele seadustega ja seaduste alusel pandud **ülesannete täitmiseks vajaliku tulubaasi ning omavalitsuste jätkusuutliku arengu;**
- * **toetada maakonnalinnade ja teiste tõmbekeskuste aktiivset kujundamist paikkonna arengumootoriks, mis toetab elu jätkusuutlikkust.**

II Partnerlussuhete arendamine

- * Tugevdatakse keskvalitsuse ja kohaliku omavalitsuse partnerlussuhteid ja koordineerimist;
- * kaasajastatakse Valitsuskomisjoni ja Omavalitsusliitude Koostöökogu **eelarveläbirääkimiste õigusruum**;
- * tagatakse kohalike omavalitsuste liitude esindajate **varajane kaasamine** kohaliku omavalitsuse tegevust või kohaliku elu reguleerivate olulisemate õigusaktide eelnõude kontseptsioonide ning eelnõude väljatöötamisesse;
- * riigi ja kohaliku omavalitsuse koostöö ja partnerluse tugevdamiseks moodustatakse Riigikogu kohaliku omavalitsuse ja regionaalarengu komisjon või määratakse kohaliku omavalitsuse arengu strateegiliste küsimuste arutamiseks mõni muu **Riigikogu komisjon**.

III Omavalitsuste jätkusuutlikkus (1)

- * Kohalike omavalitsuste **tulubaasi** tingimuste kujundamisel arvestatakse kohalikele omavalitsustele seadustega ja seaduste alusel pandud **ülesannete täitmiseks vajalike kulutuste katmise vajadusega;**
- * tagatakse kohalikele võimuorganitele riikliku majanduspoliitika raames **õigus piisavatele rahalistele vahenditele**, mida nad võivad oma volituste piires **vabalt kasutada;**

III Omavalitsuste jätkusuutlikkus (2)

- * muudetakse kohalike teede rahastamise arvestus selliseks, mis vastab kohalike **teede olemile**-ning tagab teedevõrgu säilimise ja sõidetavuse;
- * **riigi eelarvestrateegia dokumendis kajastatakse kohalike omavalitsuste tulubaasiga seonduv informatsioon** ja tuuakse välja ministeeriumide haldusalade raames riigieelarvest kohalikele eelarvetele suunatavate vahendite mahud, mis võimaldaks kohalikel omavalitsustel täita kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise seadusega pandud kohustust **keskpikaks planeerimiseks**.

III Kohalike omavalitsuste finantsautonoomia tagamiseks (1):

- * suurendatakse kohalikele omavalitsustele **riiklikest maksudest laekuva tulu osa**, sh üksikisiku brutotulust tulumaksuna kohalikku eelarvesse laekuva osa määra;
- * suurendatakse **tasandusfondist** kohalikele eelarvete ühtlustamiseks eraldatavate vahendite mahtu;
- * korraldatakse kehtiva tasandusfondi valemi põhjalik analüüs ja **kaasajastamine** muutunud majanduslikus situatsioonis;
- * vaadatakse üle ja korrastatakse **kohalike maksude süsteem** et suurendada omavalitsuste õigust, võimet ja vastutust oma maksutulude kujundamisel;

III Kohalike omavalitsuste finantsautonoomia tagamiseks (2):

- * kohalike teede teehoiu toetuste maht viiakse järkjärgult **vastavaks teede olemiga;**
- * suurendamaks kohalike omavalitsuste initsiatiivi ettevõtluse arendamisel, analüüsitakse **ettevõtlusega seotud maksudest osa eraldamist omavalitsuste tulubaasi täiendamiseks;**
- * töötatakse välja ühtne metoodika omavalitsusüksuste **avalike teenuste osutamiseks vajaliku infrastruktuuri olemi tagamiseks, põhivara kulumi korvamiseks ja kohalikuks arenguks vajalike investeeringute katmiseks ning nende kulude katteks vajalike vahendite omavalitsusüksuste tulubaasi lisamise küsimuste lahendamiseks.**

IV Maa küsimused

- * Tagatakse **ettevõtluse arenguks** vajaliku riigimaa eraldamine kohalikele omavalitsusele;
- * luuakse süsteem, et katta omavalitsuste kulutused seoses **eraomanikelt** avalike ülesannete täitmiseks **ostetava maaga** (teede, tänavate, parkide, mänguväljakute ja kalmistute rajamine);
- * luuakse õigusselge süsteem looduskaitse alla võetud maade ja muude piirangutega maade maa **maksuvabastuste kompenseerimiseks** kohalikele omavalitsustele.

Linnade ja Valdade üldkogu 31.03.2012:

http://f.ell.ee/failid/ELL_volikogu/2012/2012-03-31_Eestimaa_Linnad_ja_Vallad/Trykis.pdf

Edu kõigile heade plaanide elluviimiseks !